

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΗΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

7

1910

ΦΩΤΟΤΥΠΗΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★

BAS. N. GRÉGORIADÈS

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Παρά τοῦ μακαρίτου Δαυρεντίου Βροκίνη, τοῦ ἐπ' ἐσχάτων θανόντος Κερκυραίου λογίου καὶ ἀρίστου διφήτορος τῶν κερκυραϊκῶν ἀρχείων, εἶχον λάβει πρό τινων ἐτῶν τὰ κατωτέρω ἄξια λόγου πιστὰ ἀντίγραφα ἀνεκδότων ἐγγράφων, ἅτινα ἐκδίδω ἐνταῦθα εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ.

Α'

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ φ. 258⁶ νεωτέρας ἀριθμήσεως τοῦ Τόμου 1058 τοῦ φέροντος τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιγραφὴν Notajo Papà Michel Glavas. Volume Contratti e Testamenti dal 1534 al 1547 ἐν τῷ δημοσίῳ ἀρχειοφυλακείῳ Κερκύρας).

αφμε'. ἡμερὰ-ιγ'. τοῦ Ιουνίου μηνός. Ἐντὸς ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου τῆς Ὁβράιδος κ.ο.σ. Θωμάς ὁ ζασινὸς ἀπὸ τὸν ναύπακτον εὐρισκόμενος τὴν σήμερον ἐν τῇ παρούσῃ πόλι: παρῶν ὁμολόγησεν ὅτι ἐπειδὴ ἦλθεν νὰ εὐρι τὸν μοναχὸν ὁποῦ ἴσκειν εἰς τῷ ὀσπήτιον τοῦ ποτὲ Κ^{ου} ἀντωνίου μεταξᾶ νοταρίου ὁπίον τὸν ἔλεγαν κατὰ κόσμον ἀντώνιον ζασινὸν Διὰ νὰ λάβει παρ' ἐκείνου ἄσπρα Διςχιλία ἑνακόσια διὰ ἐγγησιν ὁποῦ τὸν ἐγγυήθη εἰς τὸν ναύπακτον ὡς λέγη αὐτός, καὶ ἐπειδὴ τώρα ἐκείνος ἀπότυχε καὶ ὁ ἄνωθεν Κ^{ος} Θωμάς θέλει νὰ τὸ γηρέψι μὲ τὴν δικαιοσύνην· εὐγάνωντας τὰς ἄνωθεν δύο χηλιάδας τὰ ἄσπρα καὶ ἑνακόσια . τὸ ἦτι ρέστω θέλουν εὐρεθῆ ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν ποτὲ μοναχοῦ τόσο ἀπὸ ἀμπέλια, ἀπὸ λάδη, ἀπὸ σκουτιὰ καὶ πᾶν ἕτερον· διὰ τοῦ παρόντος ἰνστρουμέντου ἀφιερώνει αὐτὰ εἰς τὴν μονὴν τῆς ὑπεραγίας Θεῶς τῆς δαφνηότησας ἐν ταῖς ἀθήναις. διὰ τὴν ψυχὴν τῶν γοναίων αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ νὰ γράψουν αὐτὸν εἰς τὸ μνημονευτικῷ βραβείῳ καὶ νὰ λάβῃ αὐτὰ ἰ παρῶν κ.ο.σ. ἀκάκιος μοναχός· ὡς οἰκονόμος τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου καὶ πρῶτος

ἀνακινισθῆς. καὶ οὕτως ὁμολόγησεν ἐνώπιον μαρτύρων μυσὲρ νικολάου χελώνι καὶ μυσὲρ τζουάνη κουθαρά παρακεκλημένων

Β'.

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ φ. 1217 Notajo Adamo Metaxan. Volume in quint. 18 Contratti e Testamenti dal 1567 al 1590 ἐν τῷ δημοσίῳ ἀρχειοφυλακείῳ Κερκύρας.)

1579. ἡμέρα 21 τοῦ μηνὸς μαΐου. Ἐπειδὴ ὁ εὐγενὴς μρ δομένιγως ἀβράμησ αὐθεντίας καὶ βαροῦνος τοῦ νισίου τῶν παξῶν προλαβὸν ἔχεν κάμη κρίσιν μετὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ αὐτοῦ νησιου ἐμπροσθεν εἰς τὴν Ἐκλαμπρωτάτην αὐθεντίαν ἀναζητῶντας τοὺς νὰ πληρῶνουσιν τὸ δέκατον καθὼς ἐπλήρουναν ἑκπαλαί τοῦ αὐτοῦ ἀβράμη καὶ ὡς καθὼς φέρεται ἐγγράφως εἰς τὰ κατὰστιχά του τὰ παλιὰ καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς τουμάνδας ἔδωσαν οἱ ἄνωθεν παξινή ἐναντιοῦνταν θέλωντας νὰ ἐνι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ αὐτὸ δέκατον ὅθεν οἱ Ἐκλαμπρωτάτη οἱ αὐθεντία εἶχεν ποιήσει ἀπόφασιν εἰς βοήθεια τῶν αὐτῶν παξινὸν ἀμὴ ἐλαουδάρισαν πάλιν τὰ καπίτουλα τοῦ αὐτοῦ ἀβράμη εἰς τὰ ὅποια καπίτουλα εὕρισκονταν οἱ ἄνωθεν παξινή μὲ πλείον βάρως βαρεμένη περὶ ὅπου ἤθελε ἦσθεν τοῦ βάρους τοῦ δεκατου. διὰ τούτω θεληματικῶς ἐσυμφώνησεν ὁ παρὸν κυρ δήμος ὀρφανὸς παξινός. καὶ γέρον μετὰ τοῦ ἄνωθεν ἀβράμη καὶ θεληματικοῦ τρόπου¹ ἀπὸ τὴν ἄνωθ' ἀπόφασιν τῆς ἐκλαμπρωτάτης αὐθεντίας τον ἐναϊτιῶν μεταγοιούτου τρόπου καὶ συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεως διὰ ὄνομα αὐτοῦ καὶ κληρονόμων αὐτοῦ νὰ δίδωσι καὶ πληρόνουσιν ἀπὸ τῶρα καὶ πάντοτε τὸ δέκατον ὅπερ πρὶν ἀνεζήτα ὁ ἄνωθεν ἀβράμησ τοῖς αὐτοῖς παξινοῖς. Καὶ ὁ αὐτὸς ὀρφανὸς νὰ ἐνι ἐλεύθερος.

Γ'.

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ φ. 213 τοῦ ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Κερκύρας Τόμου τοῦ φέροντος τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφραγὴν Vole 8vo Filza Civil sotto il Protopapà Spiridion Primo Bulgari, princi-

¹ Ἐνταῦθα εἶνε ἐφαρμόζον τὸ ἔγγραφο, μὴ διαγινωσκόμενης μιᾶς λέξεως.

ria l'anno 1716 e termina l'anno 1738. Del N° 75 dell'Inventario del Papà Chitraca) ¹.

1725 Adi 13 Aprile S. V.

αφκε'. Ἀπριλίου ιγ'. Ε. Π.

Εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παναγιωτοῦ ταξιάρχου εἰς τὴν παρούσαν χώρα Ἱεροκατοικίας τοῦ Παναγιωτισμοῦ καὶ Μεγίστου Ἀθηνῶς Πρωτοπαπᾶ Κερκυρας, εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Παναγιωτισμοῦ καὶ Μεγίστου Ἀθηνῶς πρωτοπαπᾶ κ.οῦ Σπυριδωνοῦ Βούλγαρι, καὶ τῶν Ἐκλαμπροτάτων Συνδύχων κ.οῦ Νικολάου ρεγγήνη, κ.οῦ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ μοτζάνεγα, κ.οῦ Ἀγγέλου Θεοτόκη καὶ κ.οῦ Στελιανοῦ Καμάλη δόκτορος, συνβίνοντες ὡς παραστάται οἱ Εὐλαβ.οὶ πνευματικοὶ πατέρες, ἴδουν, ὁ Ὀσιότατος Ἱερομόναχος κύρ Διονήσιος Τζιαφτούλης Ἀθηναῖος, καὶ εὐλαβῆς παπᾶ κύρ Γεώργιος Καβαδιάς ἀπὸ τὴν ἁγίαν μαῦρα, κάτοικος εἰς τὴν παρούσαν χώρα, Ὀσιότατος Ἱερομόναχος κύρ Γυοσμάς μοραίτης Κεθηγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης καὶ Εὐλαβ.οὶ παπᾶ κύρ Χριστοδουλος τζαουσόπουλος ἐφημέριος τῆς μονῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοῦ τῆς Ὀδηγητρίας δοσμένο τὰ κληδιά ἀπὸ τοὺς ἀνωθεν Ἐκλαμπρ.οὺς Συνδύχους ἀνήχθη ἡ ἀρκλα εἰς τὴν ὁποίαν μίσα εἶνε τὸ ἅγιον λείψανον τῆς Ὀσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης, ὁποῦ εἰς τὰς Η τοῦ παρόντος μηνὸς ἀνεκομίσθη ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου νικολάου καὶ ἁγίου λαζάρου εἰς τὴν παρούσαν ἐκκλησίαν, οἱ ὅτιοι πνευματικοὶ πατέρες μὲ τὴν βουλήν τῆς αὐτοῦ Παναγιωτισμοῦ καὶ Ἐκλαμπροτάτων Συνδύχων ἐρευνήσαντες τὸ αὐτὸ ἅγιον λείψανον μὲ τὴν πρέπουσαν εὐλαβειαν καὶ ἰσημέλιαν, γράφοντες ἐμμοῦ Βενεδίκτου Τριβόλι ὑποκαγκελαρίου τῆς αὐτοῦ παναγιωτισμοῦ, ἐπρόσφεραν πῶς εἰς τὴν ἔρευαν ὁποῦ ἐπραξαν, ἦραν τὸ αὐτὸ ἅγιον λείψανον ἐλειπὲς ἀπὸ τὴν Κεφαλήν, εἰς τὸν ὅτιον τόπον στέκετε ἓνα κράνιον ξηρὸν μόνον κόκαλον, ὁποῦ κατὰ τὴν εἶδησιν δὲν δέχνη νὰ εἶνε τῆς αὐτῆς ἁγίας, καὶ μάλιστα ὁποῦ τὸ αὐτὸ κράνιον φέρετε νὰ εἶνε θετὸν εἰς τὸ αὐτὸ ἅγιον λείψανον μὲ ἓνα ξήλον, τὸ δὲ ἰπήληπον ἅγιον σῶμα εἶνε σδόν

¹ Τὸ αὐτὸ ἔγγραφο εὐρίσκεται καὶ ἐν φ. 19 τοῦ φακέλου πρωτοπαπαδικῶν θεσπισμάτων καὶ ἄλλων τοῦ τόμου τοῦ φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν Spiridion 1mo Bulgari Filza Diversorum dal 1715 al 1725, ὅπου καὶ αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Συνδύχων.

καὶ ἀνελειπές, ἔξω ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα τὸν δεξιόν, ὁ ὅποιος παντελῶς
λείπετε ἀπὸ τὴν κλήσιν τοῦ γόνατος καὶ κάτω, εἰς τὸν ὅπιον τόπον
εἶνε μία βέργα μὲ κομᾶτη ξήλον ὀρθὸν εἰς σημεῖον ποδός, ἀπάνου εἰς
τὴν ὅπιαν βέργα ἦταν ἕνα κόκαλο γημνόν, ἀπὸ ποδάρι ξένον, ὅπου
μὲ τὴν αὐτὴν βέργα ἐδηχθεὶς διὰ ποδάρι, τὴν ὅπιαν βέργα μὲ τὸ ξή-
λον εὐγύνοντάς τὰ τὰ ἱκονσενιάρισταν τοῦ κάτωθεν ἑφημερίου, καὶ
λογιαζου, πῶς τὸ ἄνωθεν κρανίον καὶ τὸ αὐτὸ κόκαλον νὰ εἶνε ἀπὸ τὰ
ἕτερα λείψανα ὅπου ἀφιερώθησαν, καὶ περιπλέον ἀπὸ τὴν ἀγίαν τῆς
δεξιᾶν χεῖρα λείπουν τὰ μικρὰ δάκτυλα· καὶ τόσον εἶπαν, ἴδον, καὶ
ἐπρόσφεραν ὡς ἄνωθεν, παρόντων ἀκόμη τοῦ λογιατοτατοῦ Ἀρχιμαν-
δρίτου κ.οῦ Γρηγορίου φλόρου ἑφημερίου τῆς παρούσης μονῆς καὶ τοῦ
εὐγενοῦς Σ.ρ. Ἀντωνίου μαρκουρά δόκτορος πρίορη τῆς αὐτῆς μονῆς,
καὶ μετείπειτα τῆς ἄνωθεν εἰδήσεως ἐκλήσθη ἡ ἄνωθεν ἀρκαὶ ὅπου
εἰσὶν τὸ ἅγιον λείψανον τὸ ὅπιον ἱκονσενιαρίστη ὡς ὑβρίσκετε τοῦ
ἄνωθεν ἑφημερίου, ὁ ὅποιος πάλιν ἱκονσενιάρισε τὰ κληδιά καὶ ἔδρασε
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἄνωθεν ἐκλαμπροτάτων συνδύχων, καὶ εἰς πίστιν
ὑπογράφουν.

(ὕπος) Σπυριδων ὁ Κερκρας Μεγ: Πρωτοπ:
Γρηγόριος Ἱερ: ὁ φλώρος ἀρχιμανδρίτης καὶ
ἑφημέριος τῆς ἄνωθεν μονῆς
διονυσιος ἱερομόναχος ὁ σκιαουτουλῆς
γεώργιος ἱερεὺς ὁ καθαδίας
κοσμάς ἱερομόναχος ὁ μοραίτης
χριστόδουλος ἱερεὺς ὁ τσακουσόπουλος

Δ^ο.

(Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ φ. 46 τοῦ φακέλου (Fizza) τοῦ φέροντος τοὺς
διπλοὺς ἀριθμοὺς V καὶ VIII Fondamenti delle Spese de' Sin-
dici del 1770 τοῦ Vol^o 86 Argomenti diversi in via segreta
della Città di Corfù dall' anno 1769 ai 1763 ἐν τῷ ἀρχειο-
φυλακείῳ Κερκύρας).

1770. Αὐγούστου 1. Παθα ἰγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος ἀπὸ τοὺς ἐκ-
λαμπροτάτους καὶ περιβλέπτους συντέχους τοῦ ἀπερασμένου χρόνου

Sig.^r ἀγγελων μοτζάνεγα Δρ. Sig.^r Βιτσέντζον Πετριτίν και Ἀλέξανδρον Τ. πιέρρη και Sig.^r Δολφίνω Καρτάνω, δια τμήν τῶν δύο Ἠκόνων τοῦ ἐκκλησιάρχου και ἐξοχότητος κυρίου Ἀνδρέα Δονάτου προβλεπτοῦ Γενικοῦ τῆς Θεσσαλίας τζεκύνια χρυσά ἐξήκοντα (Ἄρ. 60) και εἰδιουργῶς ὑπὸ βεβιατῆ ὑπογράφωμε.

Νικόλαος ὁ Κοτούζης βεβιάωω ὡς ἀνωθεν.

Τὸ μὲν κείμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν φαίνεται ἰδιόχειρον, ἀλλ' ἡ ὑπογραφή τοῦ Κοτούζη εἶνε γεγραμμένη ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρὶ. Εἶνε δὲ τὸ ἐγγραφοὺν τοῦτο ἄξιον λόγου ὑπὸ πολλὰς ἐπισημείους. Κατὰ τὰς σταλείσας μοι ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Βροκίνη σημειώσεις ὁ ἐν αὐτῷ μνημονευόμενος Δονᾶς ἢ Δονᾶτος, οὗ τὰς δύο εἰκόνας ἔγραψεν ὁ πολυθρύλητος Ζακύνθιος ζωγράφος και σατυρικός ποιητῆς ὁ γνωστός διὰ τὴν ἰδιορρυθμίαν αὐτοῦ, ὑπῆρξεν ὁ ἀνακαινίσας και ἀνασυστήσας τὸ ἐνεχυροδανειστήριον Κερκύρας. Διὰ ταῦτα εὐεργέτης τῆς πόλεως θεωρηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν ἐγγχώριον διοίκησιν Συνδικῶν, ἐτιμήθη παρὰ τούτων ἄλλως τε και διὰ τῆς εἰς τὸν Κοτούζην ἀνατεθείσης γραφῆς τῶν εἰκόνων αὐτοῦ.

Τῶν δύο δὲ τούτων εἰκόνων τῶν παριστανουσῶν τὸν Βενετὸν γενικὸν προβλεπτήν ἐν φυσικῷ μεγέθει και περιβεβλημένον τὴν ἐπίσημον αὐτοῦ στολὴν ἢ μία ἀνηρτήθη τότε ἐν τῷ ἐνεχυροδανειστηρίῳ, ὅπου και σώζεται μέχρι τῆς σήμερον. Ἡ δὲ ἄλλη, ἐντελῶς οὕσα ὁμοία και τοῦ αὐτοῦ ἀκριβῶς μεγέθους, ἀναρτηθεῖσα τότε ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συμβουλίου τῶν εὐγενῶν Κερκύρας, εὐρίσκειται νῦν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Κερκυραίων, ἐν ἣ φιλότημῳ προνοίᾳ τοῦ δημάρχου κ. Κόλλα ἰδρύθη πλουσία πινακοθήκη τῶν Κερκυραίων εὐεργετῶν και ἄλλων πολυτρόπως εὐεργετησάντων τὴν Κέρκυραν. Τῆς πινακοθήκης ταύτης εἶχεν ἀνατεθῆ ἢ περιγραφῆ εἰς τὸν Βροκίνην, ἀλλ' ἀγνοῶ ἂν ἐπεράτωσεν αὐτὴν και ποῦ ἀπόκειται τὰ χειρόγραφ' αὐτοῦ.